

Minister Finansów

Warszawa, 5 kwietnia 2024 roku

Sprawa: Interpelacja nr 2327
Znak sprawy: DNK7.054.4.2024
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 2327 złożoną przez Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Pana Dariusza Mateckiego, Pana Norberta Jakuba Kaczmarczyka, Pana Sebastiana Kaletę, Pana Jana Kanthaka, Panią Marię Kurowską, Pana Sebastiana Łukaszewicza, Pana Piotra Uruskiego oraz Pana Marcina Romanowskiego w sprawie ograniczenia czasu kontroli mikroprzedsiębiorców, przekazuję na ręce Pana Marszałka poniższe wyjaśnienia.

Przede wszystkim chciałbym wskazać, że organy administracji publicznej działają na podstawie i w granicach prawa powszechnie obowiązującego i są tymi przepisami związane. Oznacza to, że w przypadku zaistnienia przesłanek ustawowych, organy są zobligowane do podjęcia określonego rodzaju działań, a swoboda decyzyjna w tym zakresie jest mocno ograniczona. Jednocześnie obowiązujące przepisy prawa zawierają regulacje dające gwarancje stronie postępowania do aktywnego uczestniczenia w postępowaniach oraz przedstawiania i uzasadniania swoich działań.

W tym miejscu chciałbym wskazać, że również działania weryfikacyjne i kontrolne podejmowane przez organy podatkowe wobec podatników, w tym należących do sektora Małych i Średnich Przedsiębiorców, prowadzone są w oparciu o przepisy prawa powszechnie obowiązującego. Zbiór zasad dotyczących reguł postępowania w tych sprawach zawarty został w ustawie Ordynacja

podatkowa¹. Wśród ogólnych zasad postępowania, jako gwarantujące stronie jej prawa, wymienić należy m.in.:

- zasadę praworządności, która oznacza, że wszelkie działania organów podatkowych muszą mieć umocowanie w przepisach prawa;
- zasadę zaufania do organów podatkowych, która obliuguje organy do prowadzenia postępowania w sposób bezstronny, staranny i z poszanowaniem przepisów prawa;
- zasadę prawdy obiektywnej, zgodnie z którą organy podatkowe powinny podjąć wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy;
- zasadę czynnego udziału stron w postępowaniu, która stanowi, że organy podatkowe obowiązane są zapewnić stronom (także pełnomocnikom, przedstawicielom stron) czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań;
- zasadę szybkości i prostoty postępowania, zgodnie z którą organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia.

Należy mieć na uwadze, że powyższe zasady nie są jedynie pewnymi wytycznymi, czy zaleceniami kierowanymi do organów podatkowych, ale bezpośrednio wynikają z obowiązujących przepisów prawa, zatem ich naruszenie może skutkować podważeniem prawidłowości czynności organu podatkowego czy rozstrzygnięcia wydanego w konkretnej sprawie.

Ponadto, chciałbym wskazać, że również obowiązująca ustawa Prawo przedsiębiorców², którą organy podatkowe są obowiązane stosować, wprowadza regulacje ochronne dla tej grupy podatników. Przykładowo można tutaj wskazać regulacje dotyczące zasad kontroli prowadzonych wobec przedsiębiorców, które mają zminimalizować ryzyko zakłócenia prowadzonej działalności gospodarczej i bieżącego funkcjonowania kontrolowanego podmiotu. Do najważniejszych regulacji w tym zakresie należą:

- art. 54 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z którym zasadą jest zakaz równoczesnego podejmowania i prowadzenia więcej niż jednej kontroli działalności przedsiębiorcy;
- art. 55 ust.1 ww. ustawy, wprowadzający limity czasu trwania kontroli, zgodnie z którym czas trwania wszystkich kontroli organu kontroli u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym nie może przekraczać określonej liczby dni roboczych odrębnie ustalonych do poszczególnych grup przedsiębiorców;

¹ Ustaw z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm.)

² Ustawa z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2024 r. poz. 236)

- art. 58 ust. 1 ww. ustawy, wprowadzający zakaz powtórnej kontroli, w przypadku gdy ma ona dotyczyć przedmiotu kontroli objętego uprzednio zakończoną kontrolą przeprowadzoną przez ten sam organ.

W tym miejscu chciałbym zapewnić, że dokładamy wszelkich starań aby organy podatkowe działały z poszanowaniem obowiązujących przepisów, szczególnie w zakresie respektowania praw podatników.

Odnosząc się do pytań zawartych w interpelacji Państwa Posłów dotyczących kwestii ograniczenia czasu kontroli mikroprzedsiębiorców do 6 dni w skali roku, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Krajowa Administracja Skarbowa dostrzega konieczność zapewnienia, by podejmowane przez naczelników urzędów skarbowych kontrole podatkowe w stosunku do mikroprzedsiębiorców były proporcjonalne tj. w jak najmniejszym stopniu absorbowały prowadzącą działalność gospodarczą i nie powodowały nadmiernych utrudnień w jej wykonywaniu.

W tym celu Zastępca Szefa KAS wydał 22 lutego 2024 r. zalecenie dla wszystkich dyrektorów izb administracji skarbowej dotyczące kontroli podatkowych podejmowanych wobec mikroprzedsiębiorców, aby w przypadku wszczęcia i przeprowadzenia kontroli podatkowych czas ich trwania nie przekraczał w roku 6 dni wliczanych do limitu czasu kontroli.

Zalecenia wskazane powyżej nie tylko zobowiązują do skrócenia czasu kontroli, ale także wskazują, że w pierwszej kolejności powinny być podejmowane działania mniej angażujące podatnika niż kontrola, tj. czynności sprawdzające, wyjaśniające itp., a wszczynanie kontroli podatkowej powinno mieć miejsce tylko wtedy, gdy jest to absolutnie niezbędne.

W ww. poleceniu z 22 lutego 2024r. zobowiązano też dyrektorów izb administracji skarbowej do wzmocnienia nadzoru nad działaniami podejmowanymi przez naczelników urzędów skarbowych w odniesieniu do przedstawionych czynności, podejmowanych w stosunku do mikroprzedsiębiorców.

Jednocześnie wskazać należy, że organy wymienione w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, w uzasadnionych przypadkach, korzystają z trybu kontroli wewnętrznej, który służy do oceny działalności jednostki kontrolowanej. Informujemy, iż w chwili obecnej toczy się w całym kraju ponad 200 kontroli wewnętrznych w urzędach skarbowych dotyczących prawidłowości wszczynania kontroli podatkowych w stosunku do mikroprzedsiębiorców.

W związku z wydaniem przedmiotowych zaleceń będzie monitorowany czas trwania i skuteczność kontroli podatkowych wobec mikroprzedsiębiorców. Naszym celem jest by kontrola była krótka i skuteczna tj. trafiała jedynie do tych przedsiębiorców u których będą występowały istotne nieprawidłowości.

Powyższe przepisy oraz wytyczne mają na celu ograniczenie uciążliwości spowodowanych kontrolą, dając jednocześnie organom kontrolnym możliwość weryfikacji prawidłowości działań przedsiębiorcy.

Czas trwania tej kontroli został uregulowany w przywołanej powyżej ustawie Prawo przedsiębiorców, w związku z czym resortem właściwym w tym zakresie jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii, które pełni rolę wiodącą w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, wyrażam nadzieję, że zostaną one uznane przez Pana Marszałka i Państwa Posłów za wyczerpujące.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Zbigniew Stawicki
Podsekretarz Stanu
Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej